Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Conciones a festo Andreae Apostoli usque ad festum ss. Innocentum - Cod. Ettenheim-Münster 207

Arnold, Arbogast

[Diessenhofen], 1638-1639

Concio in dio festo S. Nicolai - Thema [1]

urn:nbn:de:bsz:31-118215

Visual Library

Concio in die festo S. Nicolai Ep[iscop]i. — 1658. Altorf.

Thema.

Non est inventus similis illi, qui conservaret legem Excelsi. Eccl. 44.

Niemand ist ihme gleich gefunden worden, der des Höchsten Gesatz gehalten hette, also spricht Eccles. 44. cap.

NB. Discursus et alibi adhibitus est.

Christus Iesus Salvator noster cuius futurorum ... ostendere solet, nonnunquam in infantia, qualis futurus sit in aetate provecta; sicut legimus de Iacob Patriarcha, qui Dei ordinatione adhuc in utero matris existens, cum fratre gemino Esau pugnavit et vicit; unde Deus dixit matri eorum consulenti Dominum: Duae, inquit, gentes in utero tuo sunt, duo populi ex ventre tuo dividentur, populusque populum superabit, et maior serviet minori: et sic postea factum est; sic Deus ostendit in S. Nicolao Ep[iscop]o, cuius solemnitas hodierna die celebratur, Ecclesiae catholicae, quid vel qualis futurus esset, cum ipse puerulus in die Nativitatis suae, dum balnearetur in pelvi, miraculose surrexit erigendo se Deo laudes dare, ad significandum, quod futurus esset vir castissimus, ac totus ... ut merito de eo dicant verba ecclesiastica: Non est inventus similis illi.

Sunt ergo tria invenienda, quae de S. Nicolao Ep[iscop]o ... praedicanda sunt: Primo, Sanctitatis excellentia, Non est inventus similis illi; Secundo, innocentiae baptismalis observantia, qui conservaret legem; Tertio, perseverantiae finalis celsitudo, Excelsi est. Haec tria ad honorem S. Nicolai Ep[iscop]i et confessoris annuncianda. Vos attendite et notate.

Quantum ad primum discursus, de excellentia sanctitatis S. Nicolai, attendite! cito casus quaestio occurrit ... An Ecclesia ... solito ... attribuat hanc excellentiam uni cuique confessorum cantando generaliter: Non est inventus similis illi. Arguitur quod non, quia ut dicit philosophus ... Et Topic. ... superabundantia ... uni soli convenit ... expressa verborum resonantia, cum dicitur: Non est inventus similis illi ... et consequenter ... de uno solo sancto possit verificari, et consequenter ... quomodo Ecclesia hoc idem veraciter cantare possit de singulis confessoribus: Non est inventus. Sed contra, ipsa Ecclesia ... scriptura et traditione apostolica et consuetudine sancta ... Ecclesiasticorum. Sed quod cum Ecclesia Romana ... sic cantet, de ...

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch
Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

singulis et unoquoque confessorum et hoc dictum verificandum. Respondeo quod ad
quaestionem per hanc conclusionem, quod sancta ecclesia etiam ipsi sancto Nicolao
quia unicuique confessori pontifici vel sacerdoti canere convenienter et
dicto variat, quod scilicet non est inventus similis illo; et haec conclusio ostenditur
tripliciter: primo et ratione, quia ista excellentia attribuitur sanctis
tantummodo quantum ad exercitia vel usus aliquarum virtutum, et non
quantum ad habitum; et ratio est quia quilibet sancto in aliqua virtute emi-
nenti, quoad usum vel exercitium; et Hugo super lib. Angelicae Hierarch.
c. 2. secundum gratiam sunt dona, secundum dona et sunt merita, et secundum dignitatem
meritorum, constat dignitas praemiorum; si petis unde hoc? Respondeo quia Dei
sapientia, ut in hoc, quod inter sanctos quilibet aliqua virtute emineret, in qua
nullus ei similis esset, appareat mirabilis Dei sapientia, quia in tanta multi-
tudine et varietate sanctorum tantam posuit differentiam sanctorum
meritorum, quae nobis incognita sit, Deo tamen per omnia nota est; Nos tamen plerumque
experimur in sanctis viris alios prae ceteris abstinentia, alios sapien-
tia, alios castitate, alios devotione, alios patientia, alios humilitate, alios
misericordia, alios eleemosyna, alios iustitia, alios pietate, alios paupertatis
amore, alios divitiarum optimo usu, alios regiminis sancto sive civitatis,
alios servitutis fidelitate, et sic de aliis; et idcirco quamvis aliquando
sancti virtutes nos lateant, quas habuit, et in quibus nullus est similis
inveniri potest, tamen bene nota sunt Deo. Ergo pro primo de eodem dicit
canit ecclesia: quod non est inventus similis illi etc.

Secundo ostenditur ex similitudine humanae naturae; quia videmus in
facie humana, quod ut dicit philosophus in problematibus, compositionem et
duos omnino hinc reperiri similes; sic etiam in gratia et meritis per omnia
omnino similes esse non possunt sancti inveniri; proinde ergo confessio
alterius de illo dici potest, non est inventus similis etc. Tertio idem alia
similitudo, quia apostolus ait, alia claritas solis, alia lunae, alia stel-
larum; stella enim differt a stella in claritate; sic et resurrectio
mortuorum erit; sicut ergo videmus, quod quaelibet stella a caelo differt,
aut figura, aut motu, aut claritate, aut quia est in ordine respectu
ad aliam, aut influentia, aut alio quovis modo; sic unusquisque sanctus
ab alio, ergo verificatur illud, non est inventus similis illi etc.

Tertio, ad propositum [illegible] et B. Nicolai sanctitate, quoniam ipse plurimas virtutes et multa[m] merita bonorum operum habuerit, [illegible] in quibus nullus ei similis [illegible] [illegible] in tua [illegible] [illegible] [illegible] in ipso, in quibus non est inventus similis [illegible].

Primum est [illegible] sanctificatio, qua tempestive voluit [illegible] ab uberibus matris suae sanctus fuit et sanctitatis [illegible] incepit; in cujus signum eo die quo natus est, [illegible] erectus diu [illegible] in pelvi, quatenus hoc miraculo ostenderet, quod [illegible] a terrenis elevatus se ipsum Deo dedicata hostia offerret; praesertim de ipso merito [illegible] Ecclesiastici dicitur: cor suum tradidit ad vigilandum diluculo ad [illegible] [illegible] fecit, illum [illegible] conspectu Altissimi deprecabitur; [illegible] tradunt se totum [illegible] diabolo, et tantummodo suas senectutes [illegible] volunt tradere Deo; tales vere sunt miseri, qui misera [illegible] nulla est [illegible]; spes mea Domine a senectute mea, [illegible] ne projicias me in tempore senectutis, quia in tempore ejus ad [illegible] senectute [illegible] vere [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] gloria, [illegible] a misericordia Dei abjicias [illegible]; [illegible] [illegible] Domine [illegible] cum David, spes mea Domine a juventute mea; [illegible] fuerunt ~~Franciscus~~ Dominicus, Benedictus, ~~[illegible]~~ Martinus, qui in sua juventute [illegible] [illegible]; feliciores [illegible] Domine, spes mea ab uberibus matris meae, sicut fuit Nicolaus; felicissimi [illegible] Domine [illegible] spes mea ab utero matris meae, sicut fuit Joan. Bapt. Hieremias et alii in utero sanctificati, [illegible] B. V. Maria mater [illegible]; item alii sunt, qui tradunt corpus Deo, et non cor, ut [illegible] austeritate exterius in corpore [illegible] plena est mala voluntate et iniquitate, sicut [illegible] religiosi et hypocritae; alii Deo [illegible] conversi tradunt cor Deo, [illegible] affectiones [illegible] corpus tradunt [illegible] [illegible] luxuria; Nicolaus vero se totum Deo, [illegible] cor suum, id est, se ad [illegible] [illegible] corpus [illegible] [illegible] [illegible] Deo [illegible] et [illegible] [illegible] deprecando; [illegible] hoc fecit diluculo, id est, in juventute, [illegible]

Secunda est acceleratio [illegible], qua [illegible] [illegible], quo [illegible] [illegible] fuerunt [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in uno, [illegible] die hebdomadis [illegible], [illegible] discernendo feriam a feria 4. et 6. [illegible] discernere [illegible]

petiit illos dies singulis hebdomadis, quos dies dedicavit Ecclesia
ieiunandos pro passione Christi, quia nemo illum docebat, nisi Spiritus Sanctus etc.

Cum pueris, cur Deo placuit talis pueruli innocentis satis
factio pro illis, cum nondum peccasse potuerat [illegible], quod Deo pla
cuit eius poenitentia tribus rationibus; prima ratio ex parte ipsius
sancti Nicolai, ut scilicet tali decore poenitentiae et meritis decora
retur, non enim ut purgaretur, cum innocens esset, placuit Deo, sed ut
ornaretur; etenim poenitentia quidem purgat, ut fuit poenitentia Magdalenae,
et poenitentia ornat, unde ut Bernardus: confessio peccatorem purgat et
iustum ornat; unde Ennodius de quodam pontifice dicit: [illegible] in
eo, etsi non invenerit quod purgaret, reperit quod ornaret, ut
[illegible] confessionem et decorem induisse; talis fuit poenitentia B. Nicolai
in pueritia, quae ornavit mirum eius merita; aeterna etiam apud Petrum
[illegible] quidam poenitentia maculans, ut Judae, qui ipsum non mundavit, sed
maculavit; quia per desperationem poenae adauxit; est et aeterna
poenitentia cruciatus, ut est damnatorum in inferno; ut Sapiens, dicen
tes intra se poenitentiam agentes etc. Secunda ratio, ex parte aliorum homi
num, ut scilicet mali, qui nolunt ieiunare et poenitere, confun
dantur in iudicio divino, cum audiant tale tenerrimum puerum uno
hebdomadis die ieiunasse, nec uno potuisse ieiunare; boni et
homines eius exemplo provocentur ad similia etc. Tertia ratio, ex parte
passionis Christi, ut omnes homines inducantur ad compatiendum Christo pro
nobis passo, et tradito feria quarta et occiso feria sexta,
quatenus eius passionis vestigia sequamur, pro ipso carnem crucifi
gendo cum vitiis ipsius B. Nicolai pueruli exemplo; unde S. Petrus
ait: Christus pro nobis passus est, relinquens exemplum, ut sequamur
vestigia eius; o igitur [illegible] luxuriosi, qui [illegible] vos ad carnalia,
o gulosi, o delicati, qui nihil vultis in carne pati pro Christo, o
[illegible] peiores, quomodo creditis vos cum Christo regnaturos in gloria, et
[illegible] compassi estis pro eo, aegre pati resistendo vitiis in hac vita, probato
exemplo B. Nicolai pueruli etc.

Tertium est innocentiae decoratio. Quia ut doctores sanctificatus
miraculose, numquam peccavit mortaliter tota vita sua, ita ta
lis fuit B. Nicolaus etc. Nunc autem gloriari de innocentia

Eglo. ma. s. 1. Et pte ipsius
mali 2.
Sapien.
2. Et pte alior. hom.
3. Et pte passion. Chri. 1. Pet. 2.
Quod decorat innocentia

ceda est paucissimorum sanctorum, ut S. Aug. l. 21 de civitate Dei.

Reg. Discursus. De Innocen. Baptismalis conservatione.

Quantum ad secundum discursum attinet, de Innocentia Baptis-
malis conservatione, notemus hanc conclusionem: quod quilibet fide-
lis summopere conari [debet] exemplo S. Nicolai, ut baptismalem innocen-
tiam conservet illaesam ab omni culpa, tota vita sua; ad hoc nos faciens
dum nos [illegible] sacra scriptura, ut Eccli. 34: qui baptizatur a mortuo
et iterum tangit mortuum, quid prodest lavatio eius? quid nihil. Similiter
nos efficit [illegible]; sic qui [illegible] in Baptismo abrenunciavit mortuis ide
[illegible] peccatis, quid prodest, si iterum redit ad peccatum? facta fuit eius posterior
[illegible] propter aggravationem ingratitudinis
[illegible], detentione priori [illegible], si propter [illegible]
Eccl. 34. fido, hoc dictat et habet, qua promisimus in Baptismo, abnegare Sathanae
et omnibus pompis et omnibus operibus eius et omnibus fallaciis eius; [illegible] pro
[illegible] cavere ab omni mortali peccato tota vita, ad servandam innocentiam
Baptismalem, sine [illegible] observatione [illegible]; immo [illegible]
quod [illegible] ad visionem Dei [illegible] plenissime [illegible], nec hic
[illegible] in purgatorio usque ad quadrantem minimum [illegible] innocen-
tiae restitutus; unde David [illegible] in morte [illegible]
[illegible] stabit in loco sancto eius, id est in caelesti regno? [illegible] Innocens
[illegible] cognoscere
[illegible] post agnitionem remorsu converti [illegible]
[illegible] qua post agnitionem [illegible] ingratitudinem [illegible] accepti
[illegible] mandato, [illegible] exemplum. Judas fuit [illegible]
aggravatus [illegible] Apostolis, [illegible] innocentiae gratiam
[illegible] caeteri Apostoli, [illegible]; si postea ista innocentiae gratia
[illegible] denique [illegible]
Math. 23. collatam perdidit, ideo melius illi erat, si natus non fuisset. [illegible]
parentes acceperant, a Deo innocentia, qua peccando amiserunt,
[illegible] voluit acerbissimam mortem sustinere et sic recupera-
[illegible] ad mortem [illegible] ipso conser-
re [illegible] debemus [illegible] imitatione perfecte
[illegible], exemplo omnium sanctorum.

Tertio [illegible] S. [illegible] quomodo [illegible] custodire innocentiam Baptis-
malem, ab omni peccato immunem, tota vita sua [illegible]
[illegible] ut colligitur [illegible] ad id volenti [illegible]
[illegible] primum est parte carnis, [illegible] mortificatio [illegible]
[illegible] a corruptione carnis; unde S. Paulus, [illegible]

Corpus meum et in servitutem redigo, ne forte ne reprobus efficiar. [1. Cor.]
Hoc fecit Nicolaus a pueritia, continuando ieiunium; Secundo
ex parte voluntatis, est propositi firmatio, de cavendo 2.
[illegible] peccato, et pro hoc magis orat; vigilate, et orate ne intretis Matth.
in tentationem; unde Richard. ait, quod hi, qui sunt saeculo de- 26.
diti, nec firmam habent voluntatem peccata cavendi, facillime et
crebro in peccata ruunt; qui autem firmam habent voluntatem, non
sic cadunt, nec putandum est, quod tales in quovis modico peccaverint
mortaliter; mortale peccatum non fit sine gravi iniuria Dei, vel
grandi contemptu proximi. Nicolaus id facit [illegible] Tertio
ex parte intellectus, verbi Dei auditio, et per hoc conscientiae frequens 3.
rectificatio; unde S. Gregor. quotidiana examinatione se ipsos
discutere, quales sint in moribus, et quales in affectibus, quod iusti assidue
facere non desistunt; cogitationes suas inspiciunt iudicio, [illegible] Prov.
minationis conscientiae; et ponit exempl. S. Gregor. dicens: quod sicut 12.
nescientibus nobis, mutatur in nobis color capillorum et barbae
in caniciem temporum successu; sic aliquando noster quotidie mutatur in
animo, ignorantibus nobis, nisi solicite nostros affectus, defectusque conside-
remus; sic faciebat S. Nicolaus et [illegible] Quarto ex parte exterio- 4.
ri, occasionis devitatio; sunt autem occasiones cadendi in peccatum
mulierum conspectus et colloquia, ornamenta lascivia, sermo [illegible]
niorum copiosa evagatio, otium, voluptas, cogitatio mala, cupiditas
quas nisi ab his se non compescuerit, cito et facillime ruet in peccata
et sic innocentiam perdit, sicut patet de Sodomitis, qui propter haec ruerunt
in peccata enormissima; ecce haec fuit iniquitas Sodomae superbia Ezech.
haec [illegible] multum cavebat B. Nicolaus; quod est: Nam ab adoles- 16.
centia ornamenta lascivia, et conspectum mulierum devitavit.
sensus suos quinque, visum, auditum, gustum, odoratum et tactum
[illegible] caute custodivit, ne mors intraret per fenestras istas, Jerem.
cogitationes malas exhorruit; humilitatem iugiter tenuit, 9.

paupertatem summam amplexus est, et divitiarum amorem, ad multum [illegible] 101
abundaret adeo de corde abdicavit, ut tribueret omnia [illegible]
[illegible] non peteret, quod pauci divites faciunt; [illegible]
[illegible] virginum nuptias [illegible], cum non peterent, [illegible] hoc [illegible]
gratus factus est Deo; [illegible] ait, non est, qui ita Deo amabilis [illegible]
faciat, ut pietas; [illegible] toto vitae tempore sic declinavit
ab adolescentia [illegible] noctibus, media ipsa nocte ante
[illegible] S. Nicolaus Ecclesias frequentando et orando, [illegible]
[illegible] insudando; unde Dei revelatione declaratum est, [illegible]
media nocte ad Ecclesiam oraturus adveniret, is dignus [illegible]
civitatis foret, cuius [illegible] nomen, Nicolaus est, et sic factus est
Electus Episcopus; [illegible] confessioni [illegible]
[illegible], carnem mortificando, firmum propositum cavendi peccata [illegible]
[illegible], verbum Dei audiendo, orando et occasiones peccati declinando.

Quantum ad tertium conceptum attinet, de eius perseverantia finali
laetitia, nota et cape hanc conclusionem, quod sicut [illegible] in peccatis
[illegible] finis est dolor et maestitia; sic bonorum perseverantium finis
est gaudium et laetitia; et hanc sufficiat breviter [illegible] probaram.
Ex Regula generali est, qui male vivit, male finit, et qui bene
vivit, bene finit; unde Athanasius fidei est, et qui bona egerunt,
ibunt in vitam aeternam, qui vero mala egerunt, in ignem aeternum; [illegible]
[illegible] Nicolaus [illegible] bono et semper perseverando in bono et Dei gra-
tia [illegible] habuit [illegible]; [illegible] in egressu
in morte gaudere [illegible] mortis et [illegible], quo
[illegible] supplicia, ut merito [illegible]
[illegible] daemones et inferni supplicia, [illegible] multiplici
[illegible] pessima; [illegible] S. Nicolaus egressus est [illegible]
laetitia; primo de divina protectione, qua animam suam in manus
Dei commendavit, [illegible]
[illegible]; [illegible] de Angelorum occursu et honoratione, qua [illegible]
[illegible] et ipse [illegible] Angelos [illegible]
[illegible] honorifice, sicut et de Lazaro legitur, quod portatus
est ab Angelis in sinum Abrahae; [illegible]
[illegible] congratulatione [illegible]

Eius perseverantia

De perseverantia finali laetitia.

Laetitia Nicolai [illegible]

melodia caelestis audita est cum portaret in caelum; Ecce quam
bonum est homini, ut Deo deserviat toto tempore vitae suae;
dicit enim: Vae vae habitantibus in terra peccatoribus, terrenis ad-
haerentibus; quia deducuntur non ab Angelis, sed hominibus malignis
et daemonibus, non honorifice, sed turpissime et crudelissime tractan-
tibus, more tortorum non congaudentibus, sed frementibus prae ira et
furore in eos ululantibus, pro rapina, more luporum rapacium;
sed iustis hominibus gaudium ineffabile et laetitia inenarrabilis, ut
de Nicolao sicut scriptum apud Isaiam: Cum laetitia egrediemini Isa. 55.
et in pace deducemini, montes et colles cantabunt coram vobis
laudem, et omnia ligna regionis plaudent manu; gaudet Angelus
custos qui in pace deducit, gaudet tota Trinitas, pater, Filius et
Spiritus Sanctus, gaudent Angeli, gaudet Virgo Maria, gaudent omnes
patriarchae, prophetae, Apostoli, martyres, confessores, virgines
et electi omnes, ideo dicitur omnia ligna regionis; hoc gaudium dignetur
praestare nobis et tibi et omnibus catholicis christianis Jesus Christus. Amen.

Christus Jesus sanctum Nicolaum fecit multiplici dono seu gratia De
dignum, et eius excellentissimae inter haec gloriosissimum Donis
primum donum est, quia mox (ut alibi dictum) ubi natus fuit seu
sanctificatus, quod doctores cum pie credunt et probant, et hoc quia statim Gratiis
post nativitatem cum balnearetur in pelvi, se miraculo divino S. Ni-
erexit, et signum fecit habitaculum Spiritus Sancti, et ad sola divina colai
fore electus et ab omnibus mundi segregatus est. Secundum donum, quia Epi. 1.
mox Christi passionem est secutus; nam statim ut natus est capit 4. et
6. feria ieiunare; hoc non fuit a casu nec a proposito. 2.
Tertium donum est quia gratia Spiritus Sancti mox fuit plenissimus 3.
ita, ut etiam in suos parentes redundaverit, ut certum [illegible]
de caetero continerent specialiter ab actione coniugali per continentiam.
Quartum donum est quia mente et corpore fuit virgo purissimus, et ab 4.
omni peccato mortali mundissimus est. Quintum, quia fuit in secunda
electione [illegible] secundum [illegible] est [illegible], quia fuit [illegible] 5.

miraculis in vita et in morte clarificatus est [illegible] quod
[illegible] non solum fidelibus sed et infidelibus subveniens invocantibus, lege legendam

Sanctificatio illa [illegible] et de carne [illegible]
[illegible] noster, sed de confessoribus haec varia dici possunt. Unus quidam aliquo
Eccl. 45. sanctificatur ante baptismum, scilicet in utero matris; et hoc uno
1. modo quia aliquando fit, quod conservat, ne sit in peccato originali incar-
Sanctificatio natus; sic de B. Maria Virgine tenent Doctores communiter; aliquando
ante [illegible], quod in peccato ~~actuali~~ originali sit conceptus, sed postea mundati
Baptis- antequam nascerentur ex utero, ut Joannes Bapt. et Jeremias, ut aliquibus
mum. videtur; et hoc est credibile de pueris, qui in utero materno existentes
[illegible] occiderunt, tales enim sanctificarentur baptismo sanguinis,
[illegible] passio pro nomine Christi, quod baptizato deerat, hic supplevit;
sicut inter innocentes pueros occisos plurimi erant; sic putatur esse
de S. Remigio, cuius matris [illegible] cum eremita
tangendo oculos sanavit; [illegible] aliquando hoc fit post nativitatem
[illegible] in magno tempore in aetate [illegible] provecta, sic legitur de S.
[illegible] cuius [illegible] ante baptismum, adhuc catechumeno
[illegible] placuit Christo; sic et de Cornelio, cuius eleemosynae et ora-
2. tiones ascenderunt ad caelum ante baptismum. 2do aliquando
Sanctifi- sanctificatur Deus in baptismo; et haec sanctificatio est pluribus
catio modis, et Deo gratia et benignitate et salvando potest [illegible] vario
in modo; nam aliquando sanctificatur puer nondum [illegible] sed
Baptis- quando aliqua pars egressa est, et timetur de mortis periculo immi-
mo. nente; [illegible] in casu sit pars principalis capitis ad baptizandum ut
sic caput egressum; si vero [illegible] principalis egressa est humerus
vel pes, aspergatur illa pars aqua baptismali dando formam
[illegible], et sic puer ille sanctificatur et salvatur, quod divina mise-
ricordia non est [illegible]; unde [illegible] plene nascatur [illegible]
rebaptizandus non ad cautelam [illegible]; aliquando
[illegible] sanctificatur puer ex Dei misericordia, ante baptismum [illegible]
quando [illegible] inter manus baptizantis puer decederet baptizan-
dus, vel [illegible] moriens quando ad baptismum portatur [illegible]
[illegible] in [illegible]; [illegible] aliqui dicunt; [illegible]

parentes precibus obtinuissent abortivis, ut divina clementia
suppleverit, quod natura negavit; et in his casibus pie creditur a docto-
ribus pueros salvari. Ecce ergo quam larga Dei misericordia ad
sanctificandum et salvandum alios; verumque aliquando salvatur Homo sine
Baptismo aquae per solum baptismum flaminis seu contritionis, quando
scilicet est articulus necessitatis, in ingressu Religionis; et hoc quoad adultos;
utrosque et per solum baptismum sanguinis, et hoc quoad omnes
sive parvulos sive adultos; ita quocunque morte subeunt mortem
pro Christo, etiamsi in aqua nunquam baptizati salvantur, ut patet
de 50 oratoribus, quos S. Catharina superavit; praeterea sanctificat
Deus homines de lege communi in baptismo aquae, sic tamen, quod postea peccare
possint venialiter et mortaliter, ut clamat quotidiana experientia; quosdam
vero ex speciali gratia, sic, quod tota vita sua non peccant mortaliter, sed
peccent venialiter; ut legitur de S. Ludovico Rege Franciae, de Sancto
Emerico Filio Sancti Stephani Regis Hungariae, et de Sancto
Benedicto, qui in pueritia claruit miraculis etc. Tertio Deus
etiam sanctificat quosdam in poenitentiae sacramento; scilicet per contritio-
nem, confessionem et satisfactionem etc. S. Aug. ait, quod nulla poenitentia
tam sera, dummodo sit vera. Nicolaus, victoria
populus. Nam nicos victoria, laos populus.

(sanctificatio in poenit. sacram.)

Tu quaeris, utrum sanctificari possit quis post mortem, id est
mundari a peccato? Respondent Doctores, quod post mortem hominis non
est status merendi vel demerendi, sed est status reddendi
mercedem, quam meruit Homo, vel poenam quam demeruit, ut scribit
ut dicit Damascenus; quod fecit Angelis casus, hoc facit hominibus
mors; unde, sicut Angeli, postquam ceciderunt, noluerunt ad Deum
converti et resurgere, ita nec homines, postquam in peccatis mortui
fuerint; veruntamen, de peccatis venialibus fit emundatio et
purgatio hominis et post mortem, scilicet in purgatorio; dummodo
quis non decedat in peccato mortali; quia in peccato mortali decedentibus
nulla est purgatio, sed aeterna damnatio, in inferno, ubi
nulla est Redemptio; unde S. Gregor. ait, qualis quisque egreditur
talis in Judicio coram Judice repraesentabitur etc. Ergo Auditores

charissimi, caritative, ut in hac vita vos emendetis per poeni-
tentiam, quatenus sanctificemini, quia si neglexeritis, post
hanc vitam non poteritis salvari; unde Eccl. ait: quod-
Eccl. c. 9. cunque potest facere manus tua, instanter operare, quia
nec opus, nec scientia est apud inferos, quo tu properas etc.

Obiic. Obiicies contra: Traianus imperator, pro quo B. Gregorius oravit,
liberatus legitur; et B. Martinus quendam catechumenum et quendam
alium, qui laqueo se necaverat, precibus resuscitavit; sic et B. Nicolaus quendam
christianum, qui perieraverat, et sic mortuus fuerat, resuscitavit ad preces
cuiusdam Judaei; ut eius habetur legenda. Vir quidam ab uno Judaeo quan-
dam summam pecuniae mutuo accepit, iurans super altare S. Nicolai se
persoluturum quam totius; cumque Judaeus tempore aliquo repeteret, christianus red-
didisse se affirmavit; Judaeus cum eo veniens, iuramentum indixit; christianus vero
debitori, ipseque fecit fieri baculum cavatum, ubi totam pecuniam, sicuti
debebat, et aliquantulum amplius imposuit et secum detulit, volens quoque
facere iuramentum; Judaeo interim servandum dedit baculum, iuravit
itaque, quod plus sibi dederit, quam deberet; et baculum repetiit post iura-
mentum, quem Judaeus ignarus astutiae sibi reddidit; tandem christianus
rediens domum, in quodam bivio somno oppressus iacuit, quem currus cum
impetu veniens oppressit et necavit; baculum quoque iuxta positum
fregit, et aurum effudit; audiens hoc Judaeus, confestim illuc venit et
dolum factum cognovit; tunc suggerentibus ei, ut aurum suum reciperet, sed ipse
renuit dicens: Christus et Deus christianorum; si vere sanctus Nicolaus
eius servus, promisitque se baptisma suscepturum, si defunctus ille per B.
Nicolai merita resuscitaretur; continuo quoque ille suscitatus, et bapti-
zatus Judaeus. Et sic posses arguere per similia facta a sanctis, quod et
R. alii post mortem salvantur, qui in peccato decesserunt. Sed ad hoc unde
quod hoc obiectum non valet; tum quia ut habetur 25. q. 1. c. ult. privilegia
paucorum vel indulta non faciunt legem communem, ad alios quoque non ex-
tenduntur; tum quoque quia illi, de quibus obiicitur et per eiusdem similes, sic
sunt sanctificati, vel salvati, quia iterum ad hanc vitam resuscitati poeni-
tuerunt, et tandem in christianorum bene vixerunt, alias non fuissent sal-
vati etc. Unde o christiane, nunc bene vivere stude, in hac vita

poenitendo age, ne morte raptus devenias in aeterna supplicia Gehennae, unde nullo conceditur exire, sed servatur cruciandus sine fine etc.

N[3]: S. Nicolaus etc. vir admirabilis, per miraculorum operationem, N[1].
ibb. imitabilis propter sanctam conversationem, honorabilis propter
Et adeptam dignitatem; qui in hac vita praesenti fuit indutus stola gloriae
eclesi. sacerdotalis, nunc indutus est stola gloriae coelestis etc. Sex igitur
sunt, in quibus quilibet christianus debet S. Nicolaum imitari, primum est, 1.
[illegible] quod iugum Domini ab adolescentia portavit sua; secundum, quod sanctitatem vitae
suae a carnis maceratione inchoavit; tertium, quod amorem sacrae scripturae 2.
imbibit; quartum, quod ecclesiam frequentavit; quintum, quod gloriam mundi 3.
immis- spernit; sextum, quod pietatis operibus operam dedit etc. Bonum viro, cum 4.
cendus portaverit iugum ab adolescentia sua etc. Thren. 3. 5.
meis aliorum; 6.

---

in quadruplex bonum ex supradicto provenit, primum est securitas
Ael. quae est quadruplex; prima est securitas a timore, quo cruciantur, qui
Dorff. in peccatis morantur, nec a morte praeoccupentur; Seneca, pulchrum est secur.
ante mortem consummare vitam, deinde expectare securum reliquam sui
temporis partem; secunda est securitas a timore casus, minus enim est casum Eccl.
timere, qui in adolescentia bonus fuit, cum habeat bonitatem magis sibi
adhaerentem, iuxta illud, quo semel est imbuta recens servabit odorem Prov.
testa diu; adolescens iuxta viam suam ambulat, etiam cum senuerit, non re 22.
cedet ab ea; tertia securitas est ab igne purgatorii, quo punitur esse in ne Ho.
frequentia, qui tandem bonam vitam inchoavit; quarta securitas est a dubi Eccl.
bietate illa in qua sunt, qui in fine sunt vitae suae poenitentes; S. Aug.
Duae res sunt, aut cognoscens aut non cognoscens, quod bonum tibi futurum
sit, nescio, tene certum et dimitte incertum etc. Secundum bonum est
consuetudo, difficilia ad facilitatem reducens, iuxta illud, quod male servus
assuescere; sapiens, optima forma vivendi eligenda est, quam iucundam
reddet consuetudo; tertium bonum est magnitudo tam meriti, quam praemii
qui a Deo servit diutius, remunerabitur melius; quartum bonum est, quod servitium
eius Deo est gratius, cum de flore vitae suae offeratur. Sic de ceteris
quinque, in quibus expedit imitari S. Nicolaum Episcopum etc.

Luc. 12. Estote parati, quia qua hora non putatis, filius hominis veniet; Ad extremum
diem iudicii venturi estote parati, qui erit in morte uniuscuiusque, vel in fine
mundi; qui paratus est adventui iudicis, paratus erit ad aeternam; si cecide-
Eccl. 11. rit lignum ad austrum, vel ad aquilonem, in quocumque loco ceciderit, ibi erit etc.
Nota tria, primo ad quos ista admonitio pertineat, 2° quare impleri debeat,
3° quomodo impleri valeat; pertinet et primo ad eos, qui ista admonitione
se parare differunt; secundo ad eos, qui praeparationem inchoatam non perficiunt,
3° qui semper se parant, et numquam parati; 4° ad eos qui iam parati apparent
destruunt; Non est differenda praeparatio illi, qui iam deberet esse paratus,
qui non habet securitatem unius diei. Eccl. 5. Non tardes converti etc.

Quatuor sunt, quae multum nos monere deberent ad solicite laborandum
1. ut parati simus; primum est magnitudo honoris, ad quem vocati sumus;
Si ille, qui negligentia praeparandi se amisit tanto honore, honore
Matth. 22. isto splendido; tunc dicet Rex istis, qui non vestibus elegerunt, venite re-
nuntio etc. Infelix valde reputaretur, qui electus est in ..., vel ad
maiorem dignitatem, si per hoc dignitatem amitteret, quod nuntiis missis
paratus non veniret; vel si post electionem coronam conferendam, propter
2. quod suspendium meruerit etc. Secundo est magnitudo praemiorum, quod fecit
Christus pro hac gloria nobis comparanda; si ante initiatus esset etc.
Matth. 25. 3. Tertium magnitudo periculi, quod inveniet se imparati inventi fuerint.
Rex dicet his qui a sinistris, discedite a me etc. Quartum, multitudo
4. eorum, qui negligentes se praeparare perierunt; plures hac negligentia
perierunt, quam sunt viventes hodie etc.

N. 1. Christus Jesus non dixit parate vos, sed estote parati, et hoc duplici
ratione; prima est, quia non est in potestate nostra, quando mors veniat vel
non; sicut non est in potestate patris familias, non oportet ideo
parandum ... paratum, sed tempore opportuno est parandum; Exemplum,
qui ingressurus est navem ad transfretandum, cum venerit flumen, opor-
tet, cum hora non sit in eius potestate, sed oportet eum esse paratum etc.
2. Secundo quia mors non tardat; videmus enim et ... in potestate
nostra, ... quando sint venturi, et tunc nos praeparare; nec
oportet semper esse praeparata, sicut non scimus de morte, qua hora non
Eccl. 9. nescit homo finem suum; nescis quo loco te mors expectet etc. etc.

Sic quadruplicem occasionem sibi colligam, quod quis imparatus 1.
inveniatur; prima est negligentia addiscendi; fatuae virgines Matth.
in adventu sponsi invenerunt imparatae; secunda est, dilatio con 25.
versionis, fiducia poenitendi in fine etc. tertia est, varietas vitae 2.
et quos incidit, ut aliquis nunc agit bene, nunc male, nunc servit 3.
Deo, nunc mundo, nunc aedificat, nunc destruit etc. quarta est, defec 4.
tus pietatis, iudicium enim sine misericordia fiet illi, qui non fecerit miseri
cordiam etc.